

PORZĄDEK PRZEDŚWIĄTECZNY I ŚWIĄTECZNY

Nie ma prawdziwie chrześcijańskich świąt bez czystego serca! Pokój ducha i spokój sumienia możemy uzyskać dzięki Bożemu przebaczeniu, do którego prowadzi sakrament pokuty. **SPOWIEDŹ PRZEDŚWIĄTECZNA** odbędzie się w **CZWARTEK, 19 GRUDNIA BR. W GODZINACH: 15:30 - 17:00.**

Chorzy z naszej parafii będą mogli skorzystać z posługi sakramentalnej w **piątek, 20 grudnia, od godz. 7:30.** W związku z tym, prosimy poinformować księży o osobach, które chciałyby skorzystać ze spowiedzi i Komunii św., a nie są odwiedzane w pierwsze piątki. Kontakt pod numerem: 16 676 70 50 lub mailowo pod adresem: przekopana@przemyska.pl

Pobożne przeżycie Adwentu zakończone spowiedzią pozwoli doświadczyć tajemnicy Bożego Narodzenia.

Porządek Mszy św. w dniach świątecznych będzie wyglądał następująco:

Wigilia Bożego Narodzenia (wtorek): 7:00

Boże Narodzenie (środa) Pasterka - 0:00; (Msze w dzień) 7:30; 9:30; 11:00

Święto św. Szczepana (czwartek): 7:30; 9:30; 11:00

Nie będzie Mszy św. wieczornych o godz. 17:00 w Boże Narodzenie (25.12.) i Święto św. Szczepana (26.12.)!

Święto św. Jana Apostoła (piątek): 9:00; 17:00 – **UROCZYSTOŚĆ ODPUSTOWA,**

Mszę św. odpustową o godz. 17:00 odprawi **ks. prał. Józef Trela** - Wicekanclerz Kurii Metropolitalnej.

Serdecznie zapraszamy!

PLAN WIZYTY DUSZPASTERSKIEJ

DATA	KS. PROBOSZCZ	KS. MARCIN
28 grudnia 2019, sobota (od 9:00)	Ul. Przekopana, Piaskowa i Przejazdowa	Ul. Sienna i Przerwa
30 grudnia 2019, poniedziałek (od 15:30)	Ul. Ofiar Katynia 2A (blok)	Ul. Miodowa, Mała i Lwowska (od str. Sanwilu)
31 grudnia 2019, wtorek (od 9:00)	Ul. Ofiar Katynia 8 i 10 (bloki)	Ul. Ofiar Katynia 12 i 14 (bloki)
2 stycznia 2020, czwartek (od 15:30)	Ul. Ofiar Katynia 4A (blok)	Ul. Ofiar Katynia 4B (blok)
4 stycznia 2020, sobota (od 9:00)	Ul. Lwowska (od str. Medyki do ronda)	Ul. Droga Hurecka, Wschodnia i Północna
7 stycznia 2020, wtorek (od 15:30)	Ul. Ofiar Katynia 6A (blok, m.1-30)	Ul. Ofiar Katynia 6B (blok, m.31-60)
8 stycznia 2020, środa (od 15:30)	Ul. Ofiar Katynia 8A (blok)	Ul. Ofiar Katynia 10A (blok)
9 stycznia 2020, czwartek (od 15:30)	Ul. Ofiar Katynia 8B (blok)	Ul. Ofiar Katynia 4 (blok)
10 stycznia 2020, piątek (od 15:30)	Hotel i Ul. Ofiar Katynia (domki)	Ul. Lwowska nr 100 b, c, e, Smolna i Skolimowska
11 stycznia 2020, sobota (od 9:00)	Ul. Ofiar Katynia 12A (blok)	Ul. Okrężna i Niecała

Adres: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Apostoła, ul. Przejazdowa 11, 37-700 Przemyśl
Kontakt: tel. 16 676 70 50; www.przekopana.przemyska.pl; e-mail: przekopana@przemyska.pl
Konto bankowe: 22 1240 2568 1111 0010 9433 7353

R. XV nr 56 Pismo Parafii pw. św. Jana Apostoła w Przemyślu

15 GRUDNIA 2019

1 grudnia 2019 r. w pierwszą Niedzielę Adwentu Kościół w Polsce rozpoczął nowy rok duszpasterski pod hasłem „Wielka tajemnica wiary”.

Tym samym zapoczątkowane zostają działania duszpasterskie, mające na celu wprowadzenie w trzyletnią refleksję nad znaczeniem Eucharystii w życiu wierzących.

Po nauczaniu, katechezie i modlitwie skoncentrowanej wokół tajemnicy chrztu i bierzmowania przyszedł czas na zwrócenie uwagi na Mszę św. A zatem jest to kontynuacja pracy duszpasterskiej zmierzającej do pogłębiania świadomości wierzących o sakramentach wtajemniczenia chrześcijańskiego: chrztu, bierzmowania i Eucharystii.

Obecny program duszpasterski będzie przebiegał w trzyletnim cyklu:

Rok I - Wielka tajemnica wiary

Rok II - Zgromadzeni na świętej wieczerzy

Rok III - Posłani w pokoju Chrystusa.

Zatem w pierwszym roku, 2019/2020, zechcemy zastanowić się nad sensem aklamacji, którą ksiądz wypowiada po słowach konsekracji (przemiany chleba i wina w Najświętsze Ciało i Krew Chrystusa): „Oto wielka tajemnica wiary!”

Od początku chrześcijaństwa Msza św. stanowiła centrum wiary czyli osobowej więzi z Jezusem. Z tego względu Pasterze Kościoła zawsze troszczyli się o należyty kult i szacunek dla Najświętszego Sakramentu. Ostatni papież, zwłaszcza Jan Paweł II, troszczyli się o rozwijanie pobożności eucharystycznej. Na początku trzeciego Tysiąclecia Jan Paweł II napisał encyklikę „*Ecclesia de Eucharystia*” podkreślając, iż wspólnota Kościoła żyje dzięki Eucharystii, tej szczególnej ofierze, jaką Jezus Chrystus złożył Ojcu Niebieskiemu na ołtarzu krzyża. Ta właśnie ofiara mocą Ducha Świętego jest uobecniania podczas każdej Mszy świętej.

Papież Benedykt XVI zauważył, iż wiara Kościoła jest istotowo wiarą eucharystyczną, czyli sakramentalną i karmi się ona szczególnie przy stole Eucharystii. W tym duchu wypowiada się także obecny Papież Franciszek pouczając, że tak rozumiana natura wiary znajduje swój wyraz w tajemnicy Eucharystii, gdyż jest ona cennym pokarmem dla wiary, spotkaniem z Chrystusem obecnym w sposób realny przez najwyższy akt miłości, dar z samego siebie, rodzący życie.

Idąc zatem za wskazaniem Pasterzy Kościoła w Polsce, będziemy próbowali poszerzać wiedzę religijną na temat Mszy św. i pogłębiać wiarę w realną obecność Jezusa Chrystusa podczas sprawowania Najświętszej Ofiary. Spróbujemy na nowo przyjąć dar Eucharystii. Odkryć ją jako miejsce spotkania z żyjącym Bogiem, który w spo-

Wielka tajemnica wiary

sób sakramentalny przychodzi do nas ilekroć sprawowana

Eucharystia daje życie 2019-2022

jest Msza św. lub wystawiony jest do adoracji Najświętszy Sakrament. Trzeba nam wszystkim na nowo zrozumieć, że Msza święta jest sakramentalnym spotkaniem ze Zmartwychwstałym, który jako Baranek Boży daje swoje życie, abyśmy mieli je w obfitości aż po wieczność. Praktycznie rzecz ujmując powinniśmy dołożyć wszelkich starań, aby niedzielna Msza święta była dla nas nie tylko obowiązkiem, ale szczególnym przywilejem spotkania z żywym Bogiem, który umacnia naszą wiarę, który dla nas przygotowuje ucztę, będącą przedsmakiem uczyty niebieskiej.

Należy zatem przypomnieć, że w naszym kościele parafialnym w dni powszednie Msza święta celebrowana jest wieczorem. Od 1 października do zmiany czasu z zimowego na letni Msza święta odprawiana jest o godz. 17:00, zaś w porze letniej o godz. 18:00.

Niedzielny porządek nabożeństw wygląda następująco: godz. 7:30; 9:30; 11:00 i 17:00 (18:00 czas letni).

Nabożeństwem o charakterze eucharystycznym jest wystawienie Najświętszego Sakramentu, które ma miejsce w każdy czwartek godzinę przed Mszą świętą - w okresie zimowym od 16:00 - 17:00, a w okresie letnim od 17:00 - 18:00. Ponadto w każdą pierwszą niedzielę miesiąca jest adoracja Najświętszego Sakramentu od godz. 15:00 do rozpoczęcia wieczornej Mszy świętej. Wtedy spotkanie z Jezusem utajonym w Świętej Hostii rozpoczyna się Koronką do Bożego Miłosierdzia.

Już od najmłodszych lat trzeba uczyć się adoracji Najświętszego Sakramentu. Dlatego dzieci i młodzież w ramach formacji przychodzą na tę modlitwę. Prosimy również rodziców i dziadków, aby umożliwiali swoim dzieciom i wnukom modlitwę „u stóp Jezusa”, a także uczyli ich jak należy przeżywać spotkanie z Panem. Szczególny apel kierowany jest do rodziców dzieci przygotowujących się do pierwszej Komunii świętej, aby zwracali uwagę nie na „bal komunijny”, ale na spotkanie ich dzieci z Panem Jezusem w Komunii Eucharystycznej, czyli pierwszym pełnym uczestnictwem we Mszy świętej. A będzie to możliwe, jeżeli rodzice wraz ze swoimi dziećmi od najmłodszych lat będą pobożnie uczestniczyć we Mszy świętej w każdą niedzielę i uroczystość obowiązkową.

Niech więc ten rok przeżywany pod hasłem „Wielka tajemnica wiary” pomoże nam wszystkim zadziwić się niezwykłą tajemnicą miłości Boga, który przychodzi do nas podczas Mszy św. i w komunii sakramentalnej.

Ks. Proboszcz

Z życia parafii

Parafia jest wspólnotą wierzących, która złączona więzami wiary, nadziei i miłości dąży do zbawienia w Jezusie Chrystusie. Najważniejszym czynnikiem budującym relację z Bogiem są sakramenty, gdyż one przekazują łaskę i życie Boże. Poza wymiarem sakralnym pozostaje związek socjologiczny ze wspólnotą. Budowanie relacji między parafianami jest wyrazem przykazania miłości bliźniego. Stąd ważne są spotkania, które pozwalają nawzajem się poznać i poczuć się jak wielka rodzina dzieci Bożych. Jednym z takich wydarzeń budujących więź ze wspólnotą parafialną jest Parafiada. To doroczne święto rodzin odbyło się 16 czerwca 2019 r. W przygotowanie tego wydarzenia było zaangażowanych wiele osób z Akcji Katolickiej, Rady Parafialnej i Oazy. Trudno byłoby przeprowadzić tę akcję bez wsparcia Sponsorów, którym składamy najszczerze podziękowania. A słowa wdzięczności kierujemy do: Państwa Demkowiczów, p. Łucji Podbilskiej, p. Danuty Szczygieł, p. Macieja Kamińskiego, Kwiaciami Chaber, Biura Turystyki ALBATROS, Jandanpol – sklep Kurka i Piekarni w Stubnie.

Jak zostało wyżej wspomniane, życie parafialne koncentruje się wokół sakramentów. W tym roku łaskę sakramentalną przyjęły następujące osoby:

• Sakrament chrztu: Oliwia Reichel – Kocur, Krystian Łoha, Maja Krzysztoń, Vanessa Wajda, Gabriela Gawron, Michalina Kramarz, Iga Piwko, Oskar Maliczewski, Barbara Świątek.

• Sakrament bierzmowania: Wiktor Babij, Karol Ciemplicki, Oliwia Danielak, Jan Górski, Izabela Grabas, Jakub Grabas, Wiktor Kielcz, Patryk Krzysztoń, Damian Kuźniarski, Wiktor Lewicki, Kacper Lipowski, Wiktor Oborski, Wiktoria Paśkiewicz, Maksymilian Pawlak, Wiktor Pawliszak, Martyna Polańska, Martyna Sarna, Monika Serdyńska, Paulina Wielgosz, Bartosz Zarański.

• Sakrament małżeństwa w naszym kościele zawarli: Marek Socha i Angelika Woźniak, Jacek Miedziński i Justyna Huczyk oraz Marek Radochoński i Aneta Huczyk. Poza parafią w związek małżeński weszły następujące pary: Marcin Lewicki i Joanna Demkowicz, Mateusz Gorczak i Alicja Karluk, Marcin Gawron i Agnieszka Towarnicka, Wojciech Ziembra i Wioleta Ziembra z d. Czarnecka.

Jako wspólnota parafialna pożegnaliśmy zmarłych*, którzy w tym roku odeszli do wieczności. Byli to: Zdzisław Kowal, Piotr Ćwiek, Jan Piejko, Jerzy Winnicki, Stanisława Iwanów, Anastazja Wisz, Eugeniusz Pękalski, Ludwik Momot, Albina Pękalska, Maria Derdzińska i Janina Fedczak. *Wieczne odpoczywanie racz im dać Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci!*

* Spis osób zmarłych sporządzony jest na podstawie ksiąg parafialnych i dotyczy tylko naszych parafian, których pogrzeb odbył się w naszej parafii.

W trosce o kościół widzialny, udało nam się dokonać konserwacji i malowania dachu świątyni. ***

„Prawda w perspektywie współczesności”

9 listopada br. roku odbył się Kongres Biblijny pod hasłem: „*Panie uswięć nas w Prawdzie*”. Organizatorem była parafia archikatedralna a sam kongres odbył się w Auli WSD w Przemyślu.

Prelekcję wygłosił ks. dr Norbert Podhorecki (bardzo zaprzyjaźniony z naszą parafią), przedstawiając zagadnienie prawdy w perspektywie współczesności. Drugim prelegentem był ks. dr hab. Dariusz Dziadosz, który omówił temat prawda a kłamstwo w Biblii. Kongres cieszył się dużym zainteresowaniem. Temat PRAWDY jest ciągle aktualny w naszym życiu. W słowach Ewangelii Jezus powiedział: „*Ja Jestem Prawdą i Życiem, kto choćby i umarł żyć będzie*”. Na procesie Jezusa Piłat pyta „Cóż to jest Prawda?” Jezus odpowiada: „Ja się po to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo Prawdzie”. Zaś w Janowej Ewangelii czytamy: „Každy kto jest z prawdy słucha Mojego głosu”.

Apostołowie będąc świadkami Chrystusa, Jego życia, śmierci i zmartwychwstania, głosząc jego naukę, zbudowali Kościół Święty na ziemi. Nie chodzi tu o mury świątyni, lecz Kościół Chrystusowy w ludzkich sercach. W dzisiejszym świecie Kościół spotyka się w swoim powołaniu głoszenia prawdy z wieloma trudnościami. Co my chrześcijanie winniśmy zrobić, aby prawda mogła zwyciężyć? Możemy:

1. Powrócić do prawdy Boga i Ewangelii.
2. Przywrócić rangę racjonalnego myślenia.
3. Walczyć z pseudonaukowymi postulatami umysłów tego świata i filozofią „róbta co chceta”.
4. Głosić prawdę o owocnym współlistnieniu metafizyki i teologii.

W ludzkim duchu i jego osobowej naturze jest wpisane i ciągle żywe pragnienie poznania i dojścia do prawdy. Co to znaczy? - Człowiek sam nie może stworzyć swojej prawdy, skoro tylko Bóg jest PRAWDĄ może tylko ją poznawać, doświadczać i do niej dążyć. W dziejach naszej Ojczyzny i świata mamy wiele przykładów, kiedy człowiek począł tworzyć swoje prawdy na swój sposób, aby mnożyć swoje dobra poprzez wojny, nie licząc się z tym, jaką krzywdę wyrządza drugim. Człowiek ciągle w swej naturze poszukuje prawdy, pyta o dobro i szczęście. Jezus powiedział: „Poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli”. Istnieje zatem naturalne i konieczne pierwszeństwo prawdy wobec wolności. Jednak w naszym dzisiejszym świecie dużej części społeczeństwa bliższe jest raczej stwierdzenie „Praktykujcie najpierw wolność, a dopiero ona was uczyni prawdziwymi i szczęśliwymi”. Św. Tomasz z Akwinu twierdzi, że prawda to właściwość sądów, stwierdzających zgodność lub niezgodność myśli z faktycznym stanem rzeczy. Tak rozumiana prawda pozwala racjonalnie myśleć, rozeznawać co jest dobre a co jest złem i nieprawdą. Arystoteles przypomina nam, że: „tolerancja i apatia to ostatnie cnoty umierającego społeczeństwa.”

Warto o tym pamiętać, gdy współcześnie próbuje się narzucać nam ideologię *gender*, związki jednej płci, laicyzację w imię tolerancji i poprawności politycznej.

Adwent to czas oczekiwania, zadumy i refleksji. Zastanówmy się, jaką tyraniją i prześladowania przeżyli w tamtych czasach Żydzi, wierząc że przyjdzie Mesjasz i wybawi ich z niewoli i przywróci im godność i wolność.

Jan Paweł II w trzeciej pielgrzymce do Ojczyzny na Okęciu powiedział: „*O ziemio polska! Ziemia trudna i doświadczona. Ziemia piękna! Ziemia moja! Bądź pozdrowiona. I bądźcie pozdrowieni wy rodacy, którzy znacie radość i gorycz bytowania na tej ziemi. Zapraszam was do wspólnoty, którą przez pokolenia kształtuje Chrystus. On nie przestaje człowiekowi, który cierpi, który gubi poczucie sensu - przywracać sens. Eucharystia jest Sakramentem Wielkiego sensu. Ona pomaga odbudować wiarę i nadzieję*”.

Warto zatem się zastanowić jak my kształtujemy i budujemy naszą przyszłość w wymiarze duchowym jak i w wymiarze materialnym, bo przecież mamy na wiele spraw wpływ. Uczestniczymy co jakiś czas w wyborach do parlamentu, w wyborach prezydenckich i wreszcie w wyborach samorządowych. Nie bądźmy obojętni, bo nasze życiowe wybory mają wpływ na los przyszłych pokoleń.

Członkowie Akcji Katolickiej co miesiąc na spotkaniu kształtują swoje serca poprzez rozważanie Słowa Bożego, modlitwę oraz poprzez rozmowę o ważnych sprawach naszego życia. Pomagamy Misjom w świecie oraz naszym rodakom na Wschodzie. Zapraszam wszystkich, których interesuje taka właśnie formacja do wstąpienia do naszego Stowarzyszenia. Życzę wszystkim radości serca w Adwentowym oczekiwaniu na kolejne w naszym życiu Boże Narodzenie!

Ryszard Maciołek

Kącik wiary

RZECZY OSTATECZNE

Nauka o rzeczach ostatecznych to **eschatologia**. W szerszym znaczeniu jest to nauka o śmierci, o sądzie Bożym, o niebie, piekle i czyścicy, o radykalnej przemianie świata związanej z powtórny przyjsciem Chrystusa i zmartwychwstaniem ciała. Próbuje ona odpowiadać na dręczące ludzkosc pytania, dotyczące cierpienia w obliczu śmierci, lęku przed potępieniem, braku sensu życia.

Życie ludzkie w ciebie jest pielgrzymowaniem, które ograniczają ściśle ramy czasowe, co powinno przynaglać do odpowiedzialnego przeżywania każdej ziemskiej chwili, która mija bezpowrotnie. Czym jest śmierć, dlaczego człowiek umiera, czy wszystko kończy się wraz ze śmiercią?

Opierając się na Objawieniach „**Kościół stwierdza dalsze istnienie i życie -po śmierci- elementu duchowego, nazywanego duszą, obdarzonego świadomością i wolą w taki sposób, że „ja” ludzkie trwa nadal**”. Dusza ludzka jako niematerialna nie podlega prawom materii ani rozkładowi, ani tym samym śmierci. Człowiek chociaż podlega śmierci cielesnej, nie ginie cały w nicości, gdyż został stworzony w trwałym odniesieniu do Boga (nawet, gdy zamyka się na Boga i nie chce o Nim pamiętać), a Bóg nie jest Bogiem umarłych, lecz żyjących. Dla chrześcijanina śmierć jest zakończeniem ziemskiej wędrówki, podczas której człowiek realizuje swoje życie doczesne zgodnie z odwiecznym pla-

nem Bożej miłości (lub go odrzuca). Ostateczną odpowiedzią Boga na rzeczywistość śmierci jest zmartwychwstanie.

Na czym polega zmartwychwstanie umarłych? W śmierci rozumianej jako rozdzielanie duszy i ciała, ciało ulega rozkładowi a dusza spotyka Boga. Człowiek został jednak stworzony w jedności ciała i duszy. Dlatego dusza ludzka oczekuje ponownego zjednoczenia z ciałem. Wszchemoc Boga obdarzy umarłych pełnym człowieczeństwem na wzór Chrystusa. Bóg powoła nasze ciało do nowego niezniszczalnego życia przez zjednoczenie z duszą. W zmartwychwstaniu dusza i materia zostaną zjednoczone w nowy i definitywny sposób.

Jakie ciało zmartwychwstanie? Umarli „we własnych swych powstaną ciałach, tych, co teraz posiadają” (BF IX, 30). Zmartwychwstałe ciało będzie cielesnością tego samego człowieka, ponieważ określać je będzie ta sama dusza ludzka, lecz będzie ono przemienione w „ciało duchowe” (1 Kor15, 35 -53), na podobieństwo ciała Chrystusa zmartwychwstałego.

Kto zmartwychwstanie? Wszyscy, którzy umarli. „Ci, którzy pełnili dobre czyny pójda na zmartwychwstanie życia; ci, którzy pełnili złe czyny – na zmartwychwstanie potępienia” (J 5,29). Bóg nie unicestwia niczego, co stworzył, ale powszechnym wskrzeszeniem przywróci do życia duchowo-cielesnego wszystkich zmarłych.

Kiedy zmartwychwstaną? Umarli zmartwychwstaną „na końcu świata”, „w dniu ostatecznym” (J 6, 39-40). Zmartwychwstanie cielesne nie dokonuje się zatem w momencie indywidualnej śmierci ani w odrębnym czasie dla każdego człowieka. Zmartwychwstaną wszyscy jednocześnie i będzie to ściśle połączone z dniem powtórnego przyjscia Chrystusa. Czas jego przyjscia zna jedynie Bóg (Mk 13, 32).

Moment śmierci odsłania całą prawdę o życiu ludzkim. Kościół wierzy, że już w chwili śmierci dokonuje się sąd nad każdym człowiekiem. W wyniku sądu dusza ludzka przechodzi w stan bytowania, jaki według ziemskiego życia człowiekowi się należy (niebo, piekło, czyściec). Jest to sąd nazywany szczegółowym lub indywidualnym w odróżnieniu od sądu ostatecznego czyli powszechnego.

Sąd szczegółowy jest objawieniem prawdy. Człowiek przez wewnętrzne oświecenie duszy otrzymuje intelektualny akt rozeznania wszystkich swoich czynów. Poznaje i ocenia prawdę o sobie. Nieśmiertelna dusza bądź podlega oczyszczeniu, bądź bezpośrednio wchodzi do szczęśliwości wiecznej, bądź też zaraz cierpi karę piekła. Jednak tylko Bóg zna człowieka do końca. Nigdy nie przestaje go kochać ani pragnąć jego zbawienia. **Dlatego w obliczu spraw ostatecznych chrześcijanin nigdy nie traci nadziei, nie potępia nikogo, ale ufa, że jest możliwe jego własne zbawienie oraz wszystkich innych ludzi.**

Sąd ostateczny będzie ostatecznym dopełnieniem ludzkiej historii i ukaże jej prawdziwy sens. Bóg objawi wówczas pełnię swych zamiarów i zrzędzeń opatrności, odda sprawiedliwość ubogim i pokrzywdzonym, oddzieli dobro i zło, prawdę i kłamstwo. Prawda o sądzie ostatecznym nie jest formą zastraszenia czy groźby, lecz wzywa człowieka do pokładania nadziei w Bogu, który wszystkich pragnie doprowadzić do nawrócenia i daje ku temu stosowny czas.

Kościół prawdą o sądzie ostatecznym wyznaje wiarę, że pełny i definitywny sens świata leży poza granicami historii i zależy od Boga. Ostateczne słowo nad dziejami ludzkimi i losami poszczególnych ludzi wypowie Jezus Chrystus, Sędzia żywych i umarłych.

H.B.

Opracowanie na podstawie: *Być chrześcijaninem dziś. Teologia dla szkół średnich*/ pod red. ks. M. Ruseckiego/ KUL, Lublin 1999.